

Açık uçlu Soru Yazımı

Doç. Dr. C. Deha DOĞAN

Açık uçlu soru türleri

- Tamamlama Soruları
- Kısa Cevaplı Sorular
- Yazılı Yoklamalar

Şekil 8.1 Açık Uçlu Soruların Farklı Biçimlerini Kullanırken Göz Önünde

Bulundurulması Gerekenler

Tamamlama	Kısa Cevap	Yazılı Yoklama	Ödev raporları, Projeler ve Performanslar
Boşluk Doldurma			
Kısa, basit yanıtlar	←→		Uzun, karmaşık yanıtlar
Nesnel puanlama	←→		Öznel puanlama
Bilginin hatırlanmasını kolaylaştırır	←→		Karmaşık düşünmeyi destekler
Ezberi kolaylaştırır	←→		Uygulama ve transferi kolaylaştırır

TAMAMLAMA SORULARI

- Öğrencilere bir ya da iki boşluk bırakılarak tamamlanmamış sorular sunulur ve cevap olarak boşluklara kelimeleri yazmaları istenir

Ders kitaplarında veya diğer öğretici kaynaklarda bulunan cümleleri değiştirerek yazın

Ders kitabındaki cümle: '1856'da cumhurbaşkanı seçilen Buchanan şahsî olarak köleliğe karşıydı.'

Zayıf Örnek: 1856'da cumhurbaşkanı seçilen Buchanan şahsî olarak ..... karşıydı.'

Geliştirilmiş Örnek: 1856'da cumhurbaşkanı seçilen ve köleliğin doğru olmadığını düşünen kişi ..... idi.

Cümleleri sadece bir doğru cevap olacak şekilde kurgulayın

2. Cümleyi sadece bir doğru cevap olacak şekilde ifadelendirin.

Tamamlama cümleleri yazarken yapılan en büyük hata, birden fazla cevapla doğru tamamlanabilecek cümleler kullanmaktır. Bu durum, cümle çok belirsiz ya da yoruma açık olduğunda görülmektedir.

Örnekler:

Zayıf Örnek: Columbus Amerika'ya ilk ..... gitmiştir.

Geliştirilmiş Örnek: Columbus Amerika'ya ilk ..... yılında gitmiştir.

İlk örnekte öğrenciler yıl ile alakasız, 'bir gemiyle' gibi, pek çok doğru cevap verebilir.

Boşlukları cümlenin sonuna yerleştirin

Zayıf Örnek

1945 yılında..... Japonya'ya atom
bombası atmaya karar verdi.

Boşlukları cümlelerin sonuna yerleştirin

Geliştirilmiş örnek

- 1945 yılında Japonya'ya atom bombası atmaya karar veren Cumhurbaşkanının adı.....

Cevapta sayısal birim varsa belirtin

Zayıf Örnek

- Dünya ile ay arasındaki uzaklık.....

Cevapta sayısal birim varsa belirtin

Geliştirilmiş Örnek

- Dünya ile ay arasındaki uzaklık.....mildir.

Doğru cevaba y6nelik ipuçları vermekten kaçının

Zayıf 6rnek

A.B.D federal h6k6metinin yasamaya ait iki
kolu..... ve.....'dır.

Doğru cevaba y6nelik ipuçları vermekten kaçının

Zayıf 6rnek

A.B.D federal h6k6metinin yasamaya ait iki
kolu..... ve.....'dır.

Tamamlama soruları özet

- Öğretim materyallerinde yer alan ifadelerin aynen kullanılması engellendi mi?
- Kısa ve öz cevap istendi mi?
- Bırakılan boşluk cümlelerin sonunda mı?
- Boşluklar aynı uzunlukta mı?
- Varsa istenen sayısal birim belirtildi mi?
- Doğru cevaba dair ipucu vermekten sakınıldı mı?

KISA CEVAPLI SORULAR

- Öğrencilerden birkaç sözcük ya da bir-iki cümle ile yanıt vermeleri istenen soru türüdür.

Soruların tek doğru cevabı olmalı

Zayıf Örnek

Eiffel Kulesi nerededir?

Geliştirilmiş Örnek

Eiffel Kulesi hangi ülkededir?

Soruyu yanıtı kısa olacak şekilde yapılandırın

Zayıf Örnek

Sürüngen kelimesi ne anlama gelmektedir?

Geliştirilmiş Örnek

Sürüngenlerin üç özelliğini sıralayınız

1.

2.

3.

Cevap için gerekli birimleri tanımlayın

Zayıf Örnek

Cumhurbaşkanı J.F Kenedy ne zaman öldürüldü?

Geliştirilmiş Örnek

Cumhurbaşkanı J.F Kenedy hangi yıl öldürüldü?

Soruyu öğrencinin anlayacağı şekilde
kısa öz ifade edin

Zayıf Örnek

Uzun süren bir savaşta askeri yeteneklerini sergileyen sıradışı A.B.D cumhurbaşkanının adı neydi?

Geliştirilmiş Örnek

General olarak İngilizleri yenen ve daha sonra A.B.D'ne cumhurbaşkanı olan kişi kimdir?

Ders kitaplarında ya da çalışma kaynaklarında bulunan soruları olduğu gibi kullanmayın

Kısa cevaplı sorular özet

- Sorunun tek bir doğru cevabı var mı?
- Kitaptan doğrudan alıntı yapılmasından kaçınılmış mı?
- Cevabın kısa ve net olduğu öğrenciler tarafından anlaşılmış mı?
- Soru mümkün olduğunca kısa ve öz mü?
- Cevap için ayrılan boşluk yeterli mi?
- Kullanılan sözcükler öğrenciler için anlaşılır mı?

Yazılı Yoklamalar

- Yazılı yoklamalar karmaşık düşünceleri yansıtabilmesi amacıyla öğrencilerin bilgiyi organize etmeleri, bütünleştirmeleri, yorumlamaları istendiğinde kullanılan sınav türüdür.

Soruda öğrenciden ne istendiği açık ve net olmalı

Zayıf örnek

Birinci dün ya savaşının ikinci dünya savaşından farkı nedir?

Geliştirilmiş Örnek

Birinci dünya savaşına yol açan sosyal ve politik faktörlerin ikinci dünya savaşındakilerden farkları nelerdir?
Savaşlardan önceki on yıllık periyodlara odaklanarak cevaplayınız.

Her soru için ne kadar zaman harcanması gerektiğini belirtin.

- En yavaş yazan öğrencinin yanıtlaması için yeterli zaman olacak şekilde planlama yapın.

Soru kökünü gereksiz yere uzatmayın.

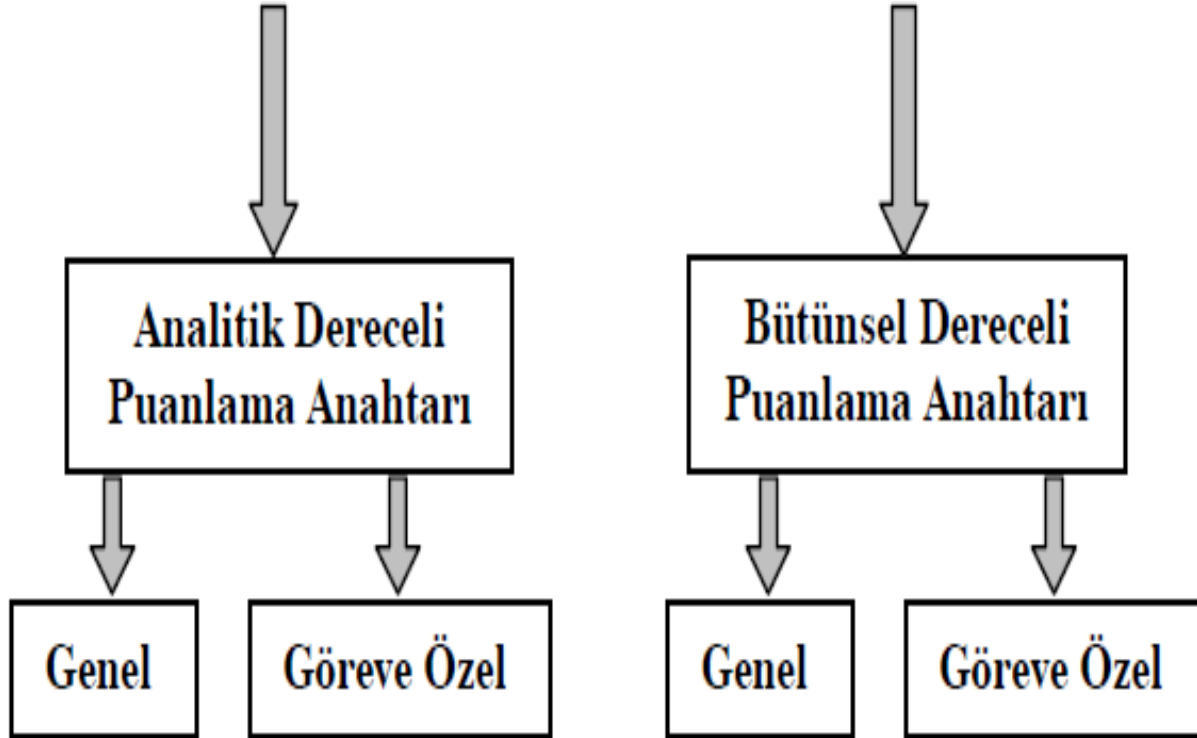

Soru kökünü gereksiz yere
karmaşıklaştırmayın.

Dereceli Puanlama Anahtarları

- Dereceli puanlama anahtarları, öğrencilere yaptıkları çalışmaların hangi ölçütlere göre değerlendirileceğini ve performanslarının hangi düzeydeki puana denk geleceğini gösteren puanlama araçlarıdır.
- Bu sayede öğrenciler puanlama sonunda, buldukları başarı durumunu ve ulaşılmaları gereken başarı, erişim (yetkinlik) düzeyini görebilmektedirler.
- Bütünsel ve analitik olmak üzere iki türü bulunmaktadır.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Bütünsel Puanlama Anahtarı

- Bütünsel puanlama anahtarlarında öğrencinin gösterdiği performansın bütününe tek bir puan verilmektedir ve her düzeyde performansın kalitesini belirleyen tanımlamalar bulunmaktadır.
- Bu tip puanlama anahtarları öğrenci performansındaki bazı küçük hataların göz ardı edilebileceği ve performansın bütününe odaklanıldığı durumlarda kullanılmaktadır.

Görev:

Musluğu açık unuttuğun için odanı su bastı ve bütün parkeler hasar gördü. Yapman gereken odanın alanını hesaplayıp yeniden parke döşemenin ne kadar mal olacağını belirlemek. Bunun için farklı parke fiyatları için farklı maliyetler çıkarmalısın. Çalışmanı görsel materyallerle desteklemelisin.

Çok iyi yanıt - 4 puan → *başarı düzeyi*

Bütün işlemler doğru sırasinda ve hatasız yapılmış (Alan hesaplamaları ve fiyat belirleme işlemleri) Matematiksel işlemlerin yapılış nedenleri açıklanmış. Kağıt temiz ve düzenli kullanılmış. Yeterli sayıda görsel materyallere yer verilmiş

Çalışma zamanında teslim edilmiş.

Performans Tanımları

İyi - 3 puan

Bütün işlemler doğru sırasinda ve hatasız yapılmış olmasına rağmen bazı matematiksel işlemlerin yapılış nedeni açıklanmamış. Kağıt kısmen temiz ve düzenli kullanılmış. Görsel materyallere yer verilmiş ve çalışma zamanında teslim edilmiş.

Fena Değil - 2 puan

İşlemlerin bazılarında hata ve eksiklikler var. Çoğu matematiksel işlemin yapılış nedeni açıklanmamış. Kağıt temiz ve düzenli kullanılmamış ve çalışma zamanından biraz geç teslim edilmiş. Çok az sayıda görsel materyale yer verilmiş.

Fazlaca Eksik Var - 1 puan

İşlemlerin çoğunda hata ve eksiklikler var ve hiçbir matematiksel işlemlerin yapılış nedeni açıklanmamış. Kağıt düzensiz ve kirli kullanılmış. Görsel materyallere yer verilmemiş ve çalışma zamanından çok geç teslim edilmiş.

.....

Analitik Puanlama Anahtarı

- Analitik puanlama anahtarları, öğrenci performansının çeşitli boyutlarındaki başarı düzeyleri hakkında bilgi veren bir puanlama aracıdır. Böylece öğrencilerin belirli bir alandaki güçlü ve zayıf yönleri hakkında bir görünüm sunabilmektedir.
- Analitik puanlama anahtarları bütünsel puanlama anahtarlarına oranla daha özeldir ve daha detay ve etkili geri bildirim sunabilmektedir.

Ölçütler	Başarı Düzeyi			Başarı Puanı
	1	2	3	
Özgünlük	<i>Tanımlama gözeneği (En düşük performans)</i>	<i>Tanımlama gözeneği (orta düzey performans)</i>	<i>Tanımlama gözeneği (En yüksek performans)</i>	
Problem Belirleme	<i>Tanımlama gözeneği (En düşük performans)</i>	<i>Tanımlama gözeneği (orta düzey performans)</i>	<i>Tanımlama gözeneği (En yüksek performans)</i>	
Çözüm Önerme	<i>Tanımlama gözenekleri (En düşük performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (orta düzey performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (En yüksek performans)</i>	
Görsel Materyal Kullanımı	<i>Tanımlama gözenekleri (En düşük performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (orta düzey performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (En yüksek performans)</i>	
Araştırma Yapma	<i>Tanımlama gözenekleri (En düşük performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (orta düzey performans)</i>	<i>Tanımlama gözenekleri (En yüksek performans)</i>	

Ölçütler	Başarı Düzeyleri			Başarı Puanı
	(1)	(2)	(3)	
Özgünlük	Üretilen fikirler ya da ürün benzerlerinin aynısı.	Üretilen fikirler ya da ürün benzerlerinde esinlenerek yapılmış.	Üretilen fikirler ya da ürün özgün ve benzerlerinden farklı.	
Problemi Belirleme	Belirlenen problem önemsiz, çözülmese de olur	Belirlenen problem kısmen önemli ve çözülse iyi olur.	Belirlenen problem önemli ve mutlaka çözülmesi gerek.	
Çözüm Önerme	Probleme bulunan çözüm önerileri mantıksız ve pratikte uygulanması çok zor.	Probleme bulunan çözüm önerileri mantıklı ancak pratikte uygulanması zor.	Probleme bulunan çözüm önerileri mantıklı ve uygulanabilir.	
Görsel Materyal Kullanımı	Çalışmada kullanılan görsel materyaller çok yetersiz (1 tane)	Çalışmada kısmen yeterli (2 tane) sayıda görsel materyal kullanılmış	Çalışmada yeterli (en az 3 tane) sayıda materyal kullanılmış.	
Araştırma Yapma	Yüzeysel bir araştırma yapılmış, çalışmanın içeriği yetersiz.	Kısmen kapsamlı araştırma yapılmış, çalışmanın içeriği kısmen yeterli	Kapsamlı araştırma yapılmış ve çalışmanın içeriğine yansıtılmış.	
Toplam Başarı Puanı				

Dereceli Puanlama Anahtarı Hazırlanırken Dikkat edilmesi Gereken Noktalar

1. Ölçülmek istenen davranışlarla dereceli puanlama anahtarı arasında uyum olması
2. Mümkün olduğunca az sayıda göreceli anlatımların kullanılması
3. Puanlama anahtarında bulunan ölçütlerin binişik olmasından kaçınılması

DPA Geliştirirken Yapılan Yaygın Hatalar

2. SINIF MATEMATİK DERSİ BÜTÜNSEL DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Öğretmenin Adı soyadı:.....

Öğrencinin Adı soyadı:.....

ÇOK İYİ - 5 Puan

Problemin çözümü için doğru yöntem kullanılmış.
Bütün işlemler doğru sırasında, hatasız yapılmış.
Kağıt düzenli ve temiz kullanılmış.
Rakamlar kuralına uygun yazılmış.
Çözülen probleme ait birimler doğru olarak yazılmış.

İYİ – 4 Puan

Problemin çözümü için doğru yöntem kullanılmış.
Bütün işlemler doğru sırasında yapılmış fakat bazılarında ufak işlem hataları var.
Kağıt düzenli ve temiz kullanılmış.
Bazı rakamlar kuralına uygun yazılmamış.
Çözülen probleme ait birimler eksik olarak yazılmış.

FENA DEĞİL -3 Puan

Problemin çözümü için doğru yöntem kullanılmış
İşlemler doğru sırasında yapılmış fakat işlem hataları var.
Rakamların çoğu kuralına uygun yazılmamış.
Çözülen probleme ait birimler eksik olarak yazılmış.
Kağıt çok düzenli ve temiz kullanılmamış.

HAY ALLAH!-2 puan

Problemin çözümü için doğru yöntem kullanılmış.
İşlemler tam ve doğru sırasında yapılmamış, ciddi düzeyde işlem hataları var.
Rakamların pek çoğu kuralına uygun yazılmamış.
Çözülen probleme ait birimlerin çoğu eksik olarak yazılmış.
Kağıt temiz ve düzenli kullanılmamış.

VAH VAH!!!- 1 Puan

Problemin çözümü için yanlış yöntem kullanılmış.
İşlemler doğru sırasında yapılmamış ve bütün işlemler yanlış yapılmış.
Rakamların hemen hepsi kuralına uygun yazılmamış.
Çözülen probleme ait birimler hiç yazılmamış.
Kağıt temiz ve düzenli kullanılmamış.

Öğretmenin Yorumu:

.....

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

DERS : Matematik

KODU: 0505

NU: 009

		PERFORMANS DÜZEYİ			VERİLEN PUAN
		1	2	3	
KATEGORİLER	Ölçüm yapma	Ölçüm sayısı yetersiz ve ölçümler hatalı.	Ölçümler hatasız yapılmış ancak ölçüm sayısı yetersiz.	Yeterli sayıda ölçüm hatasız yapılmış.	
	Oranla ifade etme	Yapılan işlemlerin çok azının nedenleri doğru olarak açıklanmış.	Yapılan işlemlerin nedenleri kısmen doğru açıklanmış ancak hatalı açıklamalarda mevcut.	Yapılan bütün işlemlerin nedenleri doğru olarak açıklanmış.	
	Sıralama	Oranların tamamen hatalı sıralanmış.	Oranların sıralanmasında eksiklikler ve hatalar var.	Oranlar doğru ve hatasız sıralanmış.	
	Sayfa Düzeni	Sayfa düzenine dikkat edilmeden hazırlanmış.	Çalışmada kısmen sayfa düzenine uyulmuş.	Çalışma sayfa düzenine tamamen uygun hazırlanmış.	
TOPLAM PUAN					

ÖĞRETMENİN GERİ BİLDİRİMİ:

Öğrencinin çalışmada başarılı olduğu noktalar:

Eğer var ise oran hesaplarında hatalı ya da eksik yapılan işlem/işlemleri

Eğer var ise açıklaması yapılmayan/ yanlış yapılan işlem/ işlemler:

Çalışmanın geliştirilmesi gereken yönleri:

Öğretmenin Diğer Yorumları:

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

DERS: Matematik

KOD: 2006

NU: 005

		PERFORMANS DÜZEYİ			VERİLEN PUAN
		Eksik (1)	İyi (2)	Çok İyi (3)	
ÖLÇÜTLER	Tablo oluşturma	Tabloda eşleştirme hataları çoğunlukta ve tablo anlaşılır değil	Tabloda az sayıda hatalı eşleştirmeler mevcut. Tablo genel olarak anlaşılır.	Tablo hatasız oluşturulmuş. Tablo çok anlaşılır.	
	Grafik oluşturma	Sütun grafiğinde çok sayıda hata mevcut ve grafik anlaşılır değil.	Sütun grafiğinde bazı noktalarda hatalar mevcut ancak grafik genel olarak anlaşılır	Sütun grafiği hatasız oluşturulmuş ve çok anlaşılır.	
	İşlem ve yorum Yapma	Yapılan işlem ve yorumlarda fazlaca hata var.	Yapılan işlem ve yorumlar kısmen hatalı veya eksik.	Yapılan işlem ve yorumların tamamı doğru.	
	Düzen	Çalışma düzenli ve okunaklı değil.	Çalışma kısmen düzenli ve okunaklı.	Çalışma çok düzenli ve okunaklı.	
TOPLAM PUAN					

Eğer varsa Tablo oluşturmada öğrencinin yaptığı hatalar:

Eğer varsa Grafik oluşturmada öğrencinin yaptığı hatalar:

Eğer varsa öğrencinin grafik ve tabloları yorumlamada yaptığı hatalar:

DERECELI PUANLAMA ANAHTARI

DERS: Sosyal Bilgiler

KOD: 2005

NU: 009

		PERFORMANS DÜZEYİ				VERİLEN PUAN
		0	1	2	3	
KATEGORİLER	Zaman	Çalışma zamanından geç teslim edilmiş.		Çalışma zamanında teslim edilmiş.		
	Alınan Yardım	Çalışma tamamen öğrencinin büyükleri tarafından yapılmış.	Çalışmanın büyük bir kısmı büyüklerinin yardımıyla yapılmış.	Çalışmanın belli kısımları büyüklerin yardımıyla yapılmış ama öğrencinin katkısı çoğunlukta.	Çalışma büyüklerin yönlendirmesi hariç tamamen öğrenci tarafından yapılmış.	
	Araştırma	Konuyla ilgili araştırma yapılmamış.	Konuyla ilgili yapılan araştırma çok yüzeysel.	Konuyla ilgili yapılan araştırma biraz kapsamlı.	Konuyla ilgili araştırma çok kapsamlı.	
	Bilgilerin Doğruluğu	Çalışmada değinilen bilgilerin hemen hepsi yanlıştır.	Çalışmada değinilen bilgilerin bir kısmı doğru.	Çalışmada değinilen bilgilerin çoğunluğu doğru.	Çalışmada değinilen bilgilerin hepsi doğru.	
	Poster hazırlama	Poster hazırlanmamış.	Hazırlanan poster çok sıradan ve dikkat çekici değil.	Hazırlanan poster kısmen dikkat çekici ve özgün.	Hazırlanan poster dikkat çekici ve özgün.	
	Sunum	Sunum yapılmamış.	Yapılan sunum anlaşılır ve etkili değil.	Yapılan sunum biraz anlaşılır ve etkili.	Yapılan sunum anlaşılır ve etkili.	
	Sayfa Düzeni	---	Sayfa düzenine dikkat edilmeden hazırlanmış.	Çalışmada kısmen sayfa düzenine uyulmuş.	Çalışma sayfa düzenine tamamen uygun hazırlanmış.	
TOPLAM PUAN						